

ارتباط سبک های هنری مدرن با نقوش سفالینه های فرهنگ باکون در منطقه فارس

طاہرہ محمدی^{۱*}

۱- کارشناس ارشد باستان شناسی پیش از تاریخ از دانشگاه آزاد اسلامی واحد مرودشت، ایران

چکیده

بررسی نقش مایه های سفالهای پیش از تاریخی بر اساس سبکهای هنری امروزی می تواند پیوند ناگسستنی احساسات عمیق و ناخودآگاه انسانهای دنیای قدیم و جدید را به نمایش بگذارد. بسیاری از این سبکهای هنری، در حالیکه از کهن الگوهای بشری پیروی می کنند، اما خود را با ظاهری مدرن نمایان می سازند. فرهنگ باکون فارس، متعلق به آغاز دوره مس سنجی، مربوط به حدود شش هزار سال پیش است که مشخصه اصلی آن، سفالهایی با نقش مایه های زیبای جانوری، گیاهی، انسانی و نمادین می باشد. در این پژوهش، سعی شده است تا نقش مایه های سفالهای فرهنگ باکون بر اساس ویژگی های چهار سبک هنری منریسم، سمبلیسم، کوبیسم و فوویسم بررسی گردند. حاصل بررسی مزبور نشان می دهد که هنر نقاشی سفالگران فرهنگ باکون فارس با تمامی این سبکهای هنری، به ویژه منریسم و سمبلیسم، قابل مقایسه است. **کلمات کلیدی:** فرهنگ باکون، سبک هنری، سفال، نقش مایه.

۱. مقدمه

نقوش شامل هندسی، نمادین، انسانی، جانوری و گیاهی، سفالهای فرهنگ باکون در سبک های متنوعی دیده می شوند که نشانگر ذوق و سلیقه هنرمندان صاحب سبک سفالگر عصر مس سنجی است. این ابتدایی ترین هنر انسان، یعنی نقاشی، از دوره پارینه سنگی جدید، بصورت نقاشی ها و حکاکی های غاری وجود داشته ولی در هزاره های پنجم و چهارم ق.م به اعتلای خود رسیده است. اصولاً، هنر محصول نگرش انسانهایی است که هرگز به حیات روزمره و حیوانی قانع نبودند و تنها هنر توانسته است که آنان را به زندگی و جاودانگی پیوند بزند و به حیات آنها معنا ببخشد [۱]. زبان آفرینش هر اثر هنری، پیوندی فشرده با شکل ظاهر آن یا در یک کلام، سبک آن دارد [۶]. سبک یا شیوه هنری، عبارت از آن خصلتهای صوری است که به یک اثر یا مجموعه آثار معین اختصاص دارد و آنها را از سایر آثار متمایز می کند [۴]. سبک را جز از طریق عملیات روان شناختی نمی توان در کارهای هنری تصور یا بیان کرد. سبک چیزی بیش از یک ساختار صوری است؛ مفهومی تاریخی دارد [۸]. اهداف عمده این پژوهش، ابتدا، تحلیل سبک شناختی نقوش بکار رفته بر روی سفالهای فرهنگ باکون است و سپس، بررسی ارتباط تعدادی از سبک های هنری نوین در نقاشی، همچون منریسم، سمبلیسم، کوبیسم و فوویسم با نقش مایه های سفالهای فرهنگ باکون می باشد.

* Corresponding author: طاہرہ محمدی

Email: mohammaddi.tahereh@gmail.com